

Ministerie van Veiligheid en Justitie
Directie Wetgeving en Juridische Zaken,
t.a.v. J.T.K. Bos, directeur
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Amsterdam, 18 juli 2013

Geachte heer Bos,

Naar aanleiding van uw schrijven d.d. 22 mei 2013 inzake het Voorstel tot Wijziging van de Wet op de kansspelen en enkele andere wetten in verband met kansspelen op afstand vraag ik uw aandacht voor het volgende.

Doel van de regeling is

1. Regulering van kansspelen op afstand (“online kansspelen”)
2. Instelling van een centraal register uitsluiting kansspelen (op afstand en in speelhallen en speelcasino’s)
3. Aanvulling van het bestuursrechtelijke handhavinginstrumentarium van de kansspelautoriteit
4. Aanpassing van de fiscale wetgeving, waaronder differentiatie in het kansspelbelastingtarief

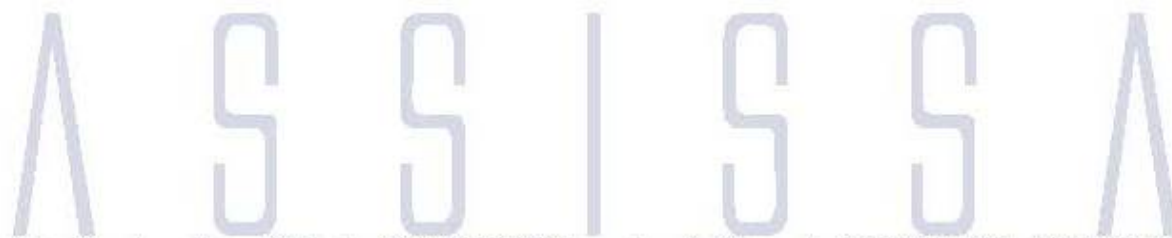
De regeling wordt weergegeven in : Wijzigingen van de Wet op de kansspelen, de Wet op de kansspelbelasting en enkele andere wetten in verband met het organiseren van kansspelen op afstand.

De toelichting op de regeling staat in de memorie van Toelichting.

Het doel van de consultatie is om reacties te verkrijgen met name over:

1. De uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid
2. Best practices en verbetermogelijkheden
3. De belangen die mogelijk worden geraakt.

Algemene reactie op het Voorstel tot Wijziging van de Wet op de kansspelen enz. met de focus op kansspelen op afstand.

Het is goed en juist dat er een regeling getroffen wordt die recht doet aan het feit dat er een (nu nog illegaal) aanbod bestaat van online kansspelen en dat de regeling ervan wordt vastgelegd in de wet.

Als uitgangspunt is er aandacht voor de belangen van de vele stakeholders en een bijzondere aandacht voor de consument. Dat is terecht.

Als uitgangspunt geldt dat er geen beperking vooraf wordt gesteld ten aanzien van het aantal bedrijven dat online speelmogelijkheden willen aanbieden. Dat is terecht.

Als uitgangspunt geldt dat er geen beperking vooraf wordt gesteld ten aanzien van het aantal spelsoorten die online worden aangeboden met uitzondering van spread betting en niet sport gerelateerde weddenschappen. Dat is terecht.

Als uitgangspunt geldt dat (meer dan) voldoende aandacht wordt besteed aan het voorkomen van onmatige deelname aan kansspelen of van kansspelverslaving. Dat is terecht.

Als uitgangspunt geldt dat er een centraal register wordt ingesteld dat bedoeld is voor diegenen die zichzelf (tijdelijk) willen uitsluiten van deelname aan kansspelen op afstand als wel in de speelhallen en de speelcasino's. Deze zogenoemde mogelijkheid tot vrijwillige uitsluiting is terecht.

Daarnaast spreekt het Voorstel tot Wijziging van de Wet enz. ook van onvrijwillige uitsluiting waarin een centrale rol is weggelegd voor de kansspelautoriteit. De vraag is of dat terecht is. Niet alleen wat betreft de rol en positie van de kansspelautoriteit, maar ook wat betreft het nut en de noodzaak van een register van onvrijwillige uitsluitingen.

Overigens dient bij de verdere uitwerking van de plannen nadrukkelijk gekeken te worden naar de redenen en oorzaken van vrijwillige uitsluiting en de duur van de uitsluiting en de mogelijkheid tot opzeggen van de duur van de uitsluiting door de uitgeslotene.

Wat betreft het Voorstel met betrekking tot de hoogte van de Kansspelbelasting acht ik het raadzaam daarover geen formele mening te formuleren. Wel acht ik het raadzaam in het kader van en rekening houdend met de huidige getolereerde situatie het belastingtarief voor online kansspelen niet te hoog te stellen om daarmee ook op zijn minst de gewenste 75 % speelt gereguleerd online kansspelen te halen. Hoewel het mij liever zou zijn om op een hoger percentage (b.v. 85%) te kunnen rekenen.

Het Voorstel tot Wijziging van de Wet enz. laat zoals blijkt, zien dat er nog veel zaken op een lager regelgeving niveau vastgesteld dienen te worden. Daarvoor dient de komende periode genoeg aandacht te zijn van vele, zo niet alle stakeholders.

Een aantal voorbeelden hiervan hebben bij voorbeeld te maken met:

1. De invulling van de zorgplicht van de aanbieders. Tot hoever ga je, waar liggen de grenzen en wat betekent een mogelijk overdreven bemoeienis voor het (terugkeren naar) illegale circuit? Binnen het kader van de zorgplicht dient ook vooral aandacht te zijn voor de speler die op basis van informed choice een informed besluit neemt.
2. Het centraal register is één manier van een mogelijke maatregelen veel meer aandacht dient ook besteed te worden aan het op een verantwoorde wijze aanbieden van het spel waarbij de mogelijkheid dient te bestaan van het stellen van de eigen limieten in tijd en geld, cooling off perioden en speelbudgetten. Echt verantwoord spelen is met name een preventie activiteit en niet curatie.
3. Hoe ziet de nadere invulling van het verslavingsfonds er uit. Wie is waarvoor verantwoordelijk en wie houdt toezicht? Dat moet op zijn minst een door de

kansspelautoriteit geleide en gecontroleerde club zijn, of een volledig onafhankelijke organisatie.

Dan volgt nu een algemene (en als voorbeeld artikelsgewijze 3 en 4 voor wat betreft verslavingspreventie en de nemen maatregelen) reactie op de Memorie van Toelichting

Artikel 1

1. Inleiding. Volgens mij een prima uitgangspunt Andere toekomstige elektronische communicatiemiddelen. Er wordt niets gezegd over social gaming / social casino gambling. Is dat nog te verwachten ?

Artikel 3.2

1. Als het gaat om het kader van verslavingspreventie wordt aan de ene kant gesteld dat de speler verantwoordelijk is voor zijn eigen speelgedrag. Dat is terecht. Het feit dat de speler met speellimieten moet aangeven waar zijn grenzen liggen is ook terecht. Is dat op vrijwillige basis of op verplichte basis?
2. De focus bij verslavingspreventie ligt op voorlichting en het bewaken van de eigen grenzen. Er zijn in de afgelopen jaren een aantal signaleringssystemen ontwikkeld (bij voorbeeld PlayScan en Mentor) die daarbij behulpzaam kunnen zijn. Het is van belang de waarde van dergelijke instrumenten te toetsen.
3. Er wordt gesteld dat bij probleemspelers onthouding van het spel en behandeling van hun verslaving inzet is van het preventiebeleid. De vraag is of het richten op behandeling van een grote aandacht dient te krijgen als we weten dat slechts een klein deel van de probleemspelers, en dan nog met name diegenen met de grootste problemen gebruik maakt van het aanbod van de verslavingszorg. Dat is in ons land maximaal 7 %. In de ons omringende landen is dat vaak zelfs lager. Wellicht dient de aandacht van en voor hulpmogelijkheden ook buiten de verslavingszorg gezocht te worden.
4. Actieve invulling van de zorgplicht betekent dat de aanbieder juist bij deze groep het speelgedrag observeert en zo nodig (wie bepaalt dat?) interenieert door te sturen op matiging van het speelgedrag of tijdelijke uitsluiting van het spel. Dit vereist een nadere en duidelijke omschrijving van de inhoud van de zorgplicht.
5. Er wordt een verwijzing gemaakt naar de SOGS als HET meetinstrument voor het bepalen van mogelijke kansspelverslaving. Het verdient aanbeveling te bezien of andere instrumenten beter zijn. B.v. DSM-5 (als opvolger van de DSM-IV) of de CPGI /PGSI, zeker omdat laatstgenoemde door internationale onderzoekers worden gebruikt en niet langer de SOGS en dan met name bij online gokken.
6. Het centraal register wordt niet gebruikt voor registratie van bezoek beperkende maatregelen of uitsluitingen korter dan 6 maanden. Dat is terecht. Overigens wil ik pleiten om afgesproken en vastgelegde uitsluitingen van langer dan 6 maanden, b.v. 2 jaar, ook niet voor het verstrijken van die periode te niet te laten doen.
7. Bij probleemspelers kan ook worden overgegaan tot onvrijwillige uitsluiting. Deze mogelijke maatregel dient met de grootst mogelijke voorzichtigheid te worden bezien.

Onvrijwillige uitsluitingen dienen tot een absoluut minimum beperkt te worden. De rol van de kansspelautoriteit in deze zal moeten worden bezien, wellicht is het verstandig een onafhankelijk beoordelings- en ook beroepscommissie in het leven te roepen.

8. De Kansspelautoriteit zal een coördinerende rol vervullen ten aanzien van het preventiebeleid. Gestructureerd overleg. Dat vraagt om verdere uitwerking en afspraken ten aanzien van de inhoud en verantwoordelijkheden van de verschillende stakeholders. Wat is het verschil tussen verslavingszorg en GGZ Nederland? En wat is de rol van het Ministerie van VWS in deze, ook als het gaat om het Preventiefonds.
9. De Kansspelautoriteit sluit probleemspelers indien nodig tijdelijk uit van deelname aan kansspelen met een hoog speeltempo.

Bezien dient ook te worden wat dat betekent ten aanzien van andere short odds ,die nu (nog) niet vallen onder de Wet zoals krasloten en paardenwedenschappen. Er wordt gesteld dat er een evaluatie zal plaatsvinden. Per wanneer is dat aan de orde?

10. De reclame activiteiten zijn al grotendeels vastgelegd in de onlangs gepubliceerde AMVB, echter de toelichting daarop is niet altijd even helder en roept ook vragen op.

Artikel 3.5 Passend en attractief aanbod

1. Kanalisatiegraad van 75 % is nogal laag. Wat is er nodig om het voor elkaar te krijgen dat die minstens 85% wordt?
2. Aantal vergunninghouders is niet beperkt tot een selecte groep. Dat is terecht.

Artikel 3.6

1. Substitutie tussen offline en online kan niet worden aangetoond, maar is mogelijk wel een effect. Nader onderzoek is gewenst. Uit andere bronnen blijkt dat er erg weinig overloop is . NIPO 2012 een toename van het aantal spelers voor alle markten. Dat is de vraag, het lijkt er op , ook in landen om ons heen dat de land based markt stabiel is, dan wel kleiner wordt als het gaat om casino tafelspelen en automaten.

Artikel 4.1

1. Geen beperking aangebracht in de spelsoorten die op afstand worden aangeboden. Dat is terecht. Spread betting wordt niet toegestaan . Dat is terecht.

Artikel 4.3. Maatregelen ter voorkomen van kanspelsverslaving.

1. Ook dit artikel vraagt om verdere uitwerking. Informatievoorziening en de juiste is van groot belang. Vraagt om verdere uitwerking en discussie over spelersprofiel en grenzen speelgedrag, observatie van het speelgedrag en interventie en de zaken rondom de uitwerking van het verslavingsfonds.

Voor wat betreft het commentaar op de uitwerking van het centraal register van uitsluitingen ter bestrijding van kansspelverslaving verwijs ik naar de separate reactie in het kader van de CRUKS expertmeeting bijeenkomsten.

In zijn algemeenheid denk ik dat er meer onderzoek moet plaatsvinden, maar ook gebruik gemaakt moet worden van kennis en ervaringen uit het buitenland. De tijd is daar nu rijp voor en we hoeven het wiel niet opnieuw uit te vinden.

Vanzelfsprekend ben ik van harte bereid een nadere toelichting te geven op bovenstaande en andere gedachten b.v. consumentenbescherming, maatregelen ter voorkomen van fraude en criminaliteit enz. in het kader van het realiseren van de mogelijkheid tot aanbieden van

online kansspelen. Dat zal ook haar beslag moeten krijgen in de uitwerking van de lagere regelgeving die op veel plekken is voorzien in dit Voorstel tot Wijziging van enz.

Daar is nog heel veel werk te verzetten in overleg met de betrokken partijen.

Daarbij ga ik wel uit van een realistische uitgangsspositie en een reële benadering van het fenomeen en de oplossingen die daarmee gepaard gaan door alle betrokkenen.

Dat betekent ook dat de risicofactoren op zijn waarde bezien moeten worden en dat een algemene opsomming van mogelijke factoren niet bestaat.

Het betekent ook dat we goed moeten kijken naar de risicospelers en de probleemspelers, naar de overeenkomsten, maar juist ook naar de verschillen en dat we ook heel goed moeten kijken naar flankerende maatregelen als het aanbieden en gebruiken van tools die het speelgedrag mede onder controle kunnen houden.

Ten slotte de plicht van de aanbieders die wordt weergegeven met zorgplicht, moet niet leiden tot een overname van de zorg door diezelfde aanbieder. Het blijft uiteindelijk de verantwoordelijkheid van de speler zelf die op basis van informed choice een informed besluit moet nemen. Zonder het benadrukken van die eigen verantwoordelijkheid kom je er niet.

Met vriendelijke groet,

Pieter Remmers

